

**עין משפט**
**נר מצוה**

קלד א מיי פֿון מהלכות שמיטה הלכה טז סמג עשין גק טו"ע יו"ד סומן מו פטף ה :

קלה ב ג מיי שס פיט הלי ה ופיז שס הלי"א סמג עשין סג טו"ע יו"ד סי' מח סטף ג:

קלו ד ה מיי שס פיט הלי"ו טו"ע שס סטף ד :

קלו ו ז מיי שס פי"ו הלי"ז ופ"כ מהל' מכירה הלכה טז טו"ע שס סטף ח וטוט"ע חור"מ סימן רכז סטף בן ופכ"ז אלפס עוד ב"ב פרק ו דף ר"א :

**שיטה מקובצת**

א] תיבות ואיני יודע מהו נמחק: ב] בשנים אוחזין אמר אמימר אנא נהרדעא אנא: ג] כך פי' רש"י במקום אחר ג"כ פ' המדיר ופ' לולב הגזול: ד] צריך לפרש לאותו צד מבפנים: ט] ואין נראה לר"ת לומר שיהא טרפה כשלא ניקב: ו] קמ"ל דטרפה ואי"ת הא אמרי' בפי' במה מדליקין גבי הנוה הלח: ז] דהוא מה שהיו קורין מתחלה:

**רבינו גרשום**

בוקי סריקי נודות ריקס. בטרא בתורא כמלא אבעע בשור. או שנקרע רוב החיצונה. כלומר כרס החיצונה כדבעינן לפשוט בגמרא: ו' יהודה אמר בגדולה טפח. כלומר בגדולה שנקרע כרס החיצונה ובקטנה ברובא אפי' לא נקרע טפח אלא רובא טרפה. שניא דיבא ששונאין אותו הזאבים ולא יכלו ליה למיכל מיניה. לישנא אחרינא טניא דיבי כעין מסגנת לשון זיבה. אסטומכא אישטמכל בלעז: מן המצר ולמטה מקום שמחמילין בני מעים הרובב לקצר: מקום שאין בו מילת זהו דבר שמגדלין מן הכרס מאחר שמרחיקין אותו. היכא דפרעי טבחי' (שוב הררעי): כבר פירשה רב אחא בריה דרב אריא. כלומר מן המצר ולמטה א' ושייר במפרעתא: דר' אבינא ודבני מערבא נאז. כלומר דאמרי כל הכרס כלו זהו כרס הפנימי: זו היא ששיניו בגדולה טפח. וכל דמקדע רובא ולא היו טפח. כלומר לא קטנה קטנה ממש אלא אם תהא קטנה כשתקדע רובא דכרס החיצונה ולא היא טפח אצי"פ שבמשהו היו טפח כיון דאותו רוב שנקרע לא היו טפח חשובה קטנה: נקדרה כסלע כו'. כלומר הכרס החיצונה נקדרה קשייתא נידל בלע"ז. קשייתא בציפא כו' כלומר כדעייילן תלת קשייתא עם שיורי האוכל שעליו כשאוכלין התמרים אין יכול לאוכלו (על הכל) [כולן] ותשאר על קשייתא קצת מן הפירי וזהו ציפא: בלא ציפא ערום ג] בלא

א' אולי י"ל והוא ננגד מפרעתא ויכ"ה כרס".

## נ:

**ואיזהו** כרס החיצונה בשר החופה את רוב הכרס. וא"ת אם כן חסר להו מי"ח טרפות דכשר החופה את רוב הכרס הוא משכ שמעמא דכריש פירקין וצריש פירקין (דף מג.) פירשתי: **רובא** ו**לא** היו טפח פשיטא. פי' פשיטא דרוב מועיל לכולי עלמא וקלט תימה מאי קא משני לא זריכא דליכא טפח צמשהו מהו דמימא עד דמיקרע צה טפח לא היה טרפה ואמאי ס"ד למימר הכי ורצינו חננאל גרים דליכא טפח ומשהו ורואה לפרש רובא דלא היו טפח היינו כשאין בכל הכרס טפח ולכן פרץ שפיר פשיטא דלא צעי טפח שהרי אין צוולה טפח ומשני כגון דליכא טפח ומשהו מהו דמימא כיון דליכא צוולה טפי מטפח לא מיטרפא עד דמקרע טפח:

**לכשתמתח** תעמוד על טפח.

כשתקף כחצות וימתח החוט יהיה צארכו טפח: **מחצו** שנמצאת בעובי בית הכבוסות בצד אחד כשרה. אכל בהמסס אפילו מנזל אחד שלא נקצ מעצר לעצר טרפה א כך פירש רש"י צמקוס אחר ואפילו אם תמצא לומר דאין סבירא שיהא טרפה הואיל ולא ניקב אלא חצי עור מצינו למימר דכוליה ניקב ומיישינן שמא הצריא כי היכי דחיישי' [גצי ושטן] צריש פירקין (דף מג.) למאן דחייש לספק דרוסה והא דקטני צמתיתין המסס וצית הכוסות שנקצו לחוץ דמשמע דבעינן נקצ מפולש לאו דוקא לחוץ שיהא מפולש אלא כלומר לחוץ כלפי חוץ ולאפוקי נקצו זה לתוך זה והא דקאמר מנזל אחד כשרה צעובי צית הכוסות צריך לפרש ז' אותו זל אחד מצפנים כלפי הריעי דאי זל שצחוץ כלפי חלל הגוף אפילו לא ניקצ כלל אלא שנמצא מחט צחלל הגוף טרפה דלמר נקובי נקיב ותאחאי ואין נראה לר"ת לומר שיהא טרפה ז' בלא ניקב אלא חצי העור של המסס ונראה לו דהמסס נמי מנזל אחד כשרה והא דנקט צעובי צית הכוסות מנזל אחד כשרה צותא קמשמע לן לפי שיש לו שני עורות וקמשמע לן דלע"ג שניקב עור אחד שלם אפילו הכי כשרה עד שניקצו שניהם ואבז דנקט מנזל אחד כשרה נקט נמי משני דצדין טרפה לע"ג דמילתא דפשיטא היא ועוד אומר ר"ת דהאי נמי חדש הוא דס"ד אמיינא אפילו משני דצדין כגון שניקצו שני העורות כשרה לפי ששובע ע"ג המסס ומדובק שס צשומן ויהוה הדין דאותו דצקות מגין שלא יא' הריעי

מידי דהוה אחלחולת שניקבה וירכיס מעמידין אותה דכשרה קא משמע לן ו' הכא דטרפה וא"ת הא אמרינן צצמה מדליקין (שבת דף לו.) גבי הנהו תלת מילי דאישתנו שמייהו הוצלילא צי כסי וצי כסי הוצלילא למאי נפקא מינה נלמחט שנמצאת צעובי צית הכוסות והשמא מאי נפקותא איתא הא צתרייהו אמרינן מנזל אחד כשרה משני דצדים טרפה גס הוצלילא וי"ל דנפקא מינה שלא תטעה לפרש מה שאמר מנזל אחד כשרה זהו צהוצלילא דהיינו המסס שעתה קורין צית הכוסות אבל צמה שקורין עכשיו הוצלילא היינו מה שהיו רגילים לקרות צית הכוסות אפילו מנזל אחד טרפה הואיל וניקב עור שלם אי נמי שלא נטעה נמי צמשני דצדים טרפה דהוי צמה שקורין אותו עכשיו צית הכוסות דהוא המסס אבל צמה שקורין עכשיו הוצלילא דהוא מה ו' שקורין מתחלה צית הכוסות אפילו משני דצדין כשרה דהויא כמו חלחולת שניקבה וירכיס מעמידין אותה: המוילא

**קשייתא**. גרעיני תמרה: **ציפא**. עס אוכל הנשאר סביבותיה כשאוכלין אותה יכנסו שלשה צנקב צדוחק או בלא ציפא צהררואה:

## אלו טרפות פרק שלישי חולין

**בוקי סריקי**. כדים רקים כלומר דצריס שאינן: **ספיסה**. אחזת יד: **נעדא**. אלצע: **צבורא**. אפילו צשור גדול די צכך: **סניא דיבי**. קרשטי"א צודי"ל לשון מורי והוא עשוי ככים וסמוס צרשאו וכך מלאחי צאל"ף צי"ת של רבי מכיר צודי"ל שאזל"ר ולשון סניא דיבי

לפי שהוא מקום מאוס וכחוש ואפילו לזאצים וכל שאר הכרס קרוי חילון ושיעורו צרוב. לישנא אחרינא שמעמי מן הפנל"א עלמה הוא מקוס שמנקצים שם הטצחים הכרס ומוזילאים הכרס מקוס שהשנאוי צו והרשון נראה: **איסטומכא דכרסא**. אני שמעמי ט' איסטומכ"א צלע"ז אוליני יודע מהו: **מקוס צר יש צכרס**. שהוא קרוי כרס הפנימי וכל שאר הכרס קרוי חילונה: **נפל כרסא צצירא**. הואיל ואינן יודע היכן הוא לא פירשת לנו כלום: **א"ר אחא**. אני אפרש אותו מקוס צר: **מן המילר ולמעט**. ממתקס שהכרס הולך ומינצר לצד הושט הוא קרוי פנימי מפני שנחצא צדופני החזה: **ולמעט**. כשהצהמה תלויה: **מקוס שאין צו מילת**. מקוס יש צכרס חלק שאין שם אותו צמר שגורקין צרותחים מן הכרס: **צצר החופס**. פירשתיי' וזהו קרוס עז העובר על כל החלל וקורין לו טינפני"א וישנו מן החזה ועד היריכים והכרס הקרוי פנל"א מעוטו נחצא צללעות החזה ורצו תחת אותו קרוס ורצו החילונה דקאמר מתניתין' ורואין כמה יש מן הקרוס כנגד אותו רצו הכרס ואם נקרע שם רצו מה שיש מן הקרוס כנגד הכרס טרפה ואם ממתקס כהכרס כלה ולמטה נקרע אותו קרוס כשרה והיינו דלמרינן לקמן רובא ולא הוי טפח זו היא ששיניו כו' ואי צכוליה קרוס משערינן אין לך צמהה קטנה שאין צרוב שלה יותר מטפח וכל אמוראי דלעיל קרו פנימית וחילונה צכרס עלמה: **מפרעתה**. זל הכרס הרואה את הקרקע הנראה מיד כשפותחין הצהמה להוילא את המעיים והיינו דמפרש היכא דפרעי טצחי: **כולהו שייקן צדרצה**. סניא דיבי ואיסתומכא ומקוס שאין צו מילת כולן צאותו זל עומדים או למעשה או למטה וכי טרפת לה לכל אותו זל צנקב צמשהו הנמצא צו מקיימת להו לכולהו: אממר מנהרדעא הוה כדלמרינן טצצשים אוחזין (צ"מ דף טו:) אלא מנהרדעא אלא וסצירא לי שומא הדרא לעולם: **דרצ אסי אמר ר' יוחנן**. דלמר לעיל ואיני יודע איזהו: **מאי**. אמריתו עלה הא איכא לספוקי צכל הכרס כולו: **אמר ליה**

**צצר פירשה רצ אחא**. דהיינו מן המינצר ולמטה וההוא כנגד מפרעתה היא: **ודרצי אצינא**. דלמר כרס הפנימי צושט הוא: **ודצי מערצא**. דלמר כל הכרס כולו קרוי פנימי ונידון צנקב משהו: **מאי**. וכיון דלא אפסיק הלכתא עצדינן לחומרא וטרפינן צכל הכרס צנקב צמשהו צכצי מערצא. ומיהו כל הנך טרפות אגן לא טרחינן למיצדקי צתרייהו דכל כמה דלא משתכחן אזלינן צתר רוצא דנעפקא לן צפרק קמא (לעיל יא.) מהאליה תמימיה ו' ומקראי טוצא וצסירכי דריאה משום דשכיחן צדקינן צתרייהו: **גדולה ממש**. גדולה שצגדולות: **כל שנקרע צה וכו'**. כלומר כל היכא דמשתכחא או טפח או רוצא טרפה: **רוצא פשיטא**. דרצו צכולו: הכי גרסינן **לא זריכא דהויא טפח צמשהו**. אי הויא משהו טפי מרובא הוה מיקרע טפח: **נקדרה**. כמין ארובה עגולה ורוחצ הקדירה כסלע מטצע רחצ הוא: **שאס חמסח**. אי הוה מושכו לכאן ולכאן שיכנס העוגל לאורך או לרוחצ תמצא צו טפח צאותה קדירה: **סלס** העוגל לאורך או לרוחצ צדוחק או בלא ציפא צהררואה:

ציודע

מסורת הש"ס

א' [עיין חוס' לעיל מז. ד"ה כדי וכו'].
ב' [מקספתא רפ"ג].
ג' [לקמן צב: ד] (לעיל מז. ע"ש.)
ד' [לקמן צב: ו] [פירוש מקוס שפותחין צו הצמה להוילא קרציה כדלמרינן שמיטה מפורעת כלומר פתוחה. עיון ערך פרע א']
ו' [גירסת הערוך נקדרה].
ח' [חוס' פ"ג ה"ה]
חמדות עו: לעיל מז: [סוסה זל. שבת לו. א.]
ט' ס"א איסטומכא, ו' [לעיל מז: ד"ה וצער].
ז' [לעיל מז: ו] [ויקרא ג. א.]
ח' [ונע"ע היטב לעיל יב. צרשי" ד"ה פסח וכו' עד סופו].
ו' וה"א דלחמו צלז.

**גליון הש"ס**

נב' נקדרה כבלי. וכן לקמן דף עז ע"א נקדר כמין טבעת. עירובין נח ע"ב שמעתי שמתקדין כהרים. ע"ז דף לב ע"א וקדור כמין ארובה וצערון ערך קד גרים צכל הני צב' דלחין קדוד:

**קצעי רש"י**

קרישטי"א [קרישטינ"א] המצי העיוור.
בודי"ל שאלצי"ר [שציליי"ר].
מעי של שקיות (מעי עיוור).
פצ"א. בטן [כאן בהרואה מיוחדת של החלק הראשון בקיבת מעלי-הגויה].
איסטומכ"א [אישטומ"ק].
פי הקיבה.
טינפני"א [טינפניצי"א].
חלק מקרי הבטן המכסה את הכרס.
פצ"א. בטן. החלק הראשון בקיבת מעלי גירה.

**מוסף רש"י**

בוקי סריקי. כדים ריקס. כלומר דצריס שאינן טעס בעובי בית הכבוסות. ראה לעיל מט א.